

Director: ALBERT SÁEZ

Directores en auge.
L'any 2020 és el de
les cineastes, com
Rose Glass. P. 44 i 45

el Periódico

Preu: 2 €

DIMECRES
23 de desembre del 2020

EDICIÓ CATALÀ

CAT

Edició digital:
ELPERIODICO.CAT

SALUT DICTA NOVES RESTRICCIONS NADALENQUES

Tancats la Cerdanya i el Ripollès fins a Reis per l'auge del virus

Vetada l'entrada i la sortida des de la mitjanit passada excepte per raons laborals o justificades

GERIÀTRIC

La justícia investiga si hi va haver homicidi imprudent a Tremp

L'augment dels contagis a les dues comarques arriba 15 dies després del pont del desembre

PERSONES | P.36 A 38

Dan Kitwood / Getty Images

Final de la ratera

França reobre la frontera amb el Regne Unit i acaba amb el bloqueig de 3.000 camioners sempre que donin negatiu en el test de Covid

Centenars de camions retinguts a les pistes de l'aeroport anglès de Manston, ahir.

PANORAMA | P. 8 I 9

PRESOS DE L'1-0

Els fiscals del procés rebutgen els indults i els relacionen amb un pacte polític

Consideren que no hi ha raó de reinserció ni de rescabament del dany

PANORAMA | P. 12 I 13

Ferran Nadeu

Els treballadors de Teixidó, a Reus, van repartir 200 milions.

LLISTA DE LA LOTERIA

72897

El Gordo cau a Reus per segon any consecutiu

PERSONES | P. 41

MESURES PAL·LIATIVES DEL CONSELL DE MINISTRES

Fre als desnonaments i pedaça per a l'hostaleria i el comerç

TEMA DEL DIA | P. 2 A 6 I EDITORIAL

Elisenda Paluzie
PRESIDENTA DE L'ANC

► Competència ha obert un expedient a l'ANC per la campanya Consum Estratègic, que, utilitzés els eufemismes que utilitzés, era una crida al boicot a les empreses políticament no alineades. **P. 15**

Joan Antoni Mateo
PRES. DEL PATRONAT I RECTOR DE TREMP

► La Fiscalia Provincial de Lleida ha obert diligències per possible homicidi imprudent a la residència de la fundació Fiella de Tremp a l'observar indicis de disfuncions greus en el seu funcionament. **P. 38**

Rose Glass
CINEASTA

► La directora britànica debuta amb *Saint Maud*, un retrat d'una ànima turmentada pel fanatisme religiós. En total, 84 minuts de realisme i exploració psicològica que transcendeix els gèneres. **P. 44**

Ahir comentava el llibre de Jordi Amat que, a través de la biografia d'un discutit periodista, mostra les relacions entre el poder polític català i la premsa. Avui em reconforta escriure sobre Joan Margarit, sens dubte el poeta català més conegut en aquest moment. Parlar d'autors i de llibres –d'assaig o de poesia– en aquests temps difícils és també una manera d'afirmar que més enllà de la pandèmia hi continua havent una potent vida cultural. Vaig arribar a la poesia de Joan Margarit, un catedràtic ja jubilat de Càlcul d'Estructures a l'escola d'Arquitectura de Barcelona, per recomanació del meu amic Lluís Foix. Després he intercanviat amb ell breus impressions en concerts de l'Auditori. I vaig tenir una gran alegria quan se li va concedir el premi Cervantes, una espècie de Nobel de la literatura espanyola i iberoamericana, «com a reconeixement a la seva obra, tant en català com en espanyol, el seu llenguatge innovador i la pluralitat cultural que representa». Exacte.

Moltes vegades s'ha lamentat l'excessiva llunyania entre la cultura en llengua castellana i la de llengua catalana. Mai hi ha

La nota

El Cervantes de Margarit

Joan Tapia

hagut un mur de separació entre totes dues i allà hi ha el famosíssim disc de Joan Manuel Serrat sobre els poemes d'Antonio Machado per testificar-ho, però l'escassetat en la comunicació cultural ha portat, de vegades, a menysprear la cultura catalana i a obstaculitzar la fluïdesa en un altre tipus de relacions. Per això que el premi Cervan-

tes, concedit pel Ministeri de Cultura i per un jurat molt representatiu de la cultura espanyola i hispanoamericana, atorgués el guardó a un poeta que s'expressa amb assiduïtat en català va ser rellevant.

El Cervantes va ser creat el 1976, al principi de la transició i el primer guardonat va ser Jorge Guillén. Després ho han sigut escriptors tan rellevants com Borges, Rafael Alberti, Octavio Paz, Buero Vallejo, Torrente Ballester, Miguel Delibes, Rafael Sánchez-Ferlosio, Mario Vargas Llosa... Des del 2008 havia premiat ja quatre grans novel·listes catalans: Juan Marsé, Ana María Matute, Juan Goytisolo Eduardo Mendoza, però sempre de llengua castellana.

El cas de Margarit és diferent perquè la seva obra és bilingüe –fa poesia en català que ell mateix trasllada (no tradueix) al castellà– i està molt vinculat a la cultura catalana. Fins i tot a la nació catalana com va expressar fa uns anys en un pregó de la Mercè.

L'entrega del premi, que s'hauria d'haver fet en un acte solemne el passat 23 d'abril a la Universitat d'Alcalá de Henares, no va poder tenir lloc pel tancament total d'acti-

vitats originat al març pel coronavirus. I és significatiu que el rei Felip VI es traslladés dilluns a Barcelona per donar a Margarit, que té 82 anys i una salut delicada, en un acte íntim, el premi que a la primavera no es va poder entregar amb la solemnitat habitual.

Que el cap de l'Estat vingui a Barcelona per entregar el Cervantes al poeta català més conegut i apreciat és un gest que no pot ser passat per alt. Tampoc se li han de buscar més interpretacions, però el context és el context. L'intent de superar la crisi catalana exigeix gestos que contribueixin a rebaixar la gran crispació del 2017. En aquest marc, que Felip VI vingui a Barcelona –on no pot fer-ho amb normalitat– per entregar el Cervantes a Joan Margarit és, a més d'un reconeixement a un poeta que no amaga la seva profunda catalanitat, un gest cap a la personalitat de Catalunya que altres vegades, per diferents raons, no ha tingut prou en compte. Ni més, ni menys. Un gra no fa graner, però ajuda el seu company. ■

▣ President del Comitè Editorial

Pros i contres

Emma Riverola & Josep Maria Fonalleras

Construir

Essencial o vital

Pressupost expansiu i acord entre el Govern de coalició i el principal partit de l'oposició. El pacte entre Comuns, el PSC i ERC és una bona notícia. Ho és per a Barcelona, perquè tindrà uns comptes de marcat caràcter social, però també ho és per al clima polític català. L'acord –també avalat pel partit de Manuel Valls– ens recorda que la política serveix per a alguna cosa més que per crear blocs. Anteposar el bé comú i ser capaços de treballar junts en aquells punts de coincidència és la primera lliçó de la bona política. Que durant els últims anys hàgim fet ostentació del contrari, només delata fins a quin punt adulterem els valors. Creure que la fortlesa estava en la rancúnia, abocar les energies a repartir carnets de puresa no només ha portat Catalunya a situacions doloroses, sinó que ha passat una factura massa alta al conjunt de la societat.

Veure enemics als rostres dels veïns només omple l'aire d'espines. Impossible respirar. Impossible crear projectes comuns que il·lusionin. No es tracta de trencar blocs, sinó més aviat de construir una cosa que valgui la pena amb totes les peces. ■

Sent, aquí, molt precària, la situació del món de l'espectacle a França és molt pitjor. Catastròfica. Teatres, sales de concerts, centres dramàtics, òperes, tot tancat. I també museus. Almenys fins a primers de gener. Parlo de França perquè fa poc Bernard Pivot ha escrit una interessant reflexió que també s'hauria pogut aplicar entre nosaltres quan tot estava barrat i que, de fet, té caràcter universal. L'intel·lectual i comunicador posa en dubte la validesa de l'adjectiu «essencial» que ha servit per definir els serveis que podien romandre oberts en els moments més crítics de la pandèmia. Diu que és «ambigu», i aposta per una altra paraula: «Vital». I afegeix: «Hauria estat millor. ¿Què és vital per al cos i per a l'ànima? L'alimentació ho és per al cos; la cultura, per a l'ànima».

Ho podem constatar cada dia. Han augmentat, entre nosaltres, les visites a les llibreries, als museus, a les platees. Aquest any terrible també haurà estat l'any d'excelsos novetats editorials, de muntatges memorables, de descobertes impensades.

Ens haurem alimentat més que no ens pensàvem. Una dosi de calories que, sense ser «essencials», ens han recordat que encara estàvem vius. ■

ELISENDA COLELL
Barcelona

El metge de la residència Sant Hospital de Tremp (Pallars Jussà) va firmar, el 21 de novembre, un certificat de defunció on, i per primera vegada, el motiu de la mort era la Covid-19. Trenta-un dies i 61 morts després, el fiscal de Lleida vol investigar el geriàtric, sobre el qual planeja l'ombra de l'homicidi imprudent. Els familiars clamen justícia, enmig d'una llei del silenci i por que sembla impregnar tota la comarca. Amb la boca petita i lluny dels focus, alguns alcaldes reclamen que «rodin caps».

Cuidadors plorant pels racons mentre els funerarís anaven retirant cossos de les habitacions, avis amagats darrere d'una porta per endevar quins companys seguien amb vida. Són algunes de les imatges que més recorda Dora Sagristà, una auxiliar de geriatria que es va prestar voluntària per treballar en el geriàtric el 4 de desembre davant la falta de personal. «¿Et pots imaginar el que és perdre una persona que estimes? Doncs allò era cada dia. ¿Com creus que ho han passat els

«¿T'imagines el que és perdre algú a qui estimes? Doncs això era cada dia», diu una cuidadora

cuidadors de la residència?», afegeix la professional. Ella no ha treballat més d'una setmana en el centre, però trenca el silenci farta de les «males notícies» que arriben d'aquest geriàtric. «Molts treballadors s'han deixat la pell, ho han donat tot, amb uns sous miserables... Se'ls ha de fer un monument».

Sous de gairebé mil euros

Sagristà va arribar al geriàtric per donar un cop de mà, però ja pensava que el seu ofici no li agradava. «La gent ens veu com els netejaculs, a mi mai m'ha agradat, no està reconegut», diu. Després d'acomiar-se de l'asil de Tremp, on s'ha viscut una de les taxes de defuncions més grans en un geriàtric català, la cuidadora es va adonar que la seva professió és de les més importants. «Salvem la vida d'aquells que la tenen més fràgil: els donem el menjar, els curem, els diem bon dia... Treballen sota moltíssima pressió. Han duplicat torns, han posat en risc les seves famílies i per un sou que de vegades no arriba a mil euros», lamenta Sagristà.

La falta de personal i la vocació

Possible negligència

El fiscal de Lleida obre diligències per un possible homicidi imprudent a la residència de la fundació Fiella de Tremp. En un mes, un brot de coronavirus ha segat la vida de 61 avis del geriàtric, el 42% del total.

Els familiars volen agrupar-se per demanar responsabilitats.

L'ombra de l'homicidi imprudent plana a Tremp

Jordi V. Pou

Imatge del geriàtric de Tremp.

La petició. Clamor en alça

Alcaldes dels Pallars Jussà i Sobirà exigeixen destitucions a Salut

El poder polític al Pallars és una altra de les parts d'aquesta societat que prefereix optar pel silenci. O, més aviat, per no alçar gaire la veu. És el cas de l'alcaldeessa Maria Pilar Casas (ERC), que ja no fa declaracions sobre el succés. No només hi ha hagut morts a Tremp. Diversos municipis veïns també tenen víctimes d'aquesta tragèdia, i no se'ls ha sentit en absolut fins al moment.

Els alcaldes del Pirineu es reuneixen telemàticament, cada dimarts, amb alts càrrecs de Salut, Protecció Civil o el SEM (Sistema d'Emergències Mèdiques) per abordar la situació epidemiològica a la regió. Durant l'últim mes es discuteix sobre què passa a la residència. «¿Algú dimitirà?», «¿demanareu perdó?». Aquestes frases sonen a cada reunió.

Primer va ser un representant d'una admi-

nistració, no vinculat a ERC. Però la setmana següent s'unien al clamor altres alcaldes afectats per aquesta tragèdia que molts assumeixen que «no hi entén de sigles».

Les peticions semblen no tenir resposta. L'únic que van aconseguir, després de pressionar en aquestes trobades, va ser que la consellera de Salut, Alba Vergés, pugés fins al Pallars per «donar la cara» per tot el que estava passant. No es pot considerar que ho aconseguís del tot. Tampoc els alcaldes volen dir obertament que demanen dimissions a Salut. «Els números i els errors ens grinyolen, no s'acaba d'entendre», manifesten alguns.

La majoria prefereix optar per una sortida intermèdia: «Primer ajudem a resoldre la situació i després veurem qui ha fet què», expliquen. La llosa del drama per tantes morts i del silenci ofega les famílies dels 61 morts en vigílies del Nadal. ■

d'aquest, Sagristà ho va veure en primera línia, sent a la planta de crítics que denominava el propi geriàtric. Eren uns llits on es van instal·lar 20 llocs d'oxigen i on han acabat morint molts residents. Defensa que el treball de la nova gestora, GSS, ha sigut impecable. Fonts del centre expliquen que fa ja mesos, el passadís que connecta el geriàtric amb l'hospital del Pallars mai es va utilitzar per transferir pacients a l'hospital. «A l'altre costat del passadís es trobava justament la seva planta Covid i per això es va tancar, per evitar més riscos», afegeixen.

Entrada del virus

El virus, no obstant, va acabar entrant a través d'un professional el 19 de novembre. L'endemà, Salut va fer un primer cribratge i van detectar que el 41% dels avis estaven infectats, i un 10% dels treballadors. El centre no es va desinfectar, ni tampoc es va sectoritzar correctament, segons han explicat des de la Conselleria de Salut. El fiscal de Lleida vol investigar, precisament, que és el que va fallar. De moment, ja ha vist «importants dèficits organitzatius». A molts familiars els dol la tardança de la conselleria

El virus va entrar al centre el 19 de novembre, però ni es va desinfectar ni es va sectoritzar bé

per intervenir el geriàtric i prendre mesures. De moment la investigació s'ha obert per delictes com homicidi imprudent i contra la seguretat en l'ocupació.

Nuria Marín i Puri Saura volen reunir familiars de morts, igual que elles, perquè aquest drama no quedi en l'oblit. «És molt difícil, la gent té molta por a parlar», comenten. Una de les seves peticions és que l'Ajuntament de Tremp decreti dies de dol o que col·loqui un crespó negre al consistori. «Ni s'han dignat a plorar les víctimes, els importem molt poc», lamenten.

La llei del silenci que envolta Tremp, una localitat de 5.000 habitants, i els pobles del seu voltant, s'intueix ràpidament. Un comentari que dolgui, es pot pagar, per exemple, perdent la feina o amb un boicot que pot arruïnar un comerç. Tampoc passa desapercebut que la fundació assenyalada per la gestió en el geriàtric té les seves arrels a l'església: el rector de Tremp és el president del patronat, acompanyat per un representant del bisbat d'Urgell, un exalcalde i un exregidor de la localitat. ■